

[Martin.]

bevilling, der blev givet, i løbet af de 5 år på grund af inflationen faktisk er blevet forringet med 16 pct., d. v. s. med sådan noget som 325 000 kr. I realiteten er altså tilskuddet blevet skåret ned, og nu ønskes det af den grund forhøjet. Når der foreslås ½ mill. kr. i stedet for de 325 000 kr., så er det, for at der kan være noget at vokse i, sådan at vi ikke lige straks skal til at bevilge flere penge. Begrundelsen er altså solid nok. Det er jo noget, vi ved, at den teknisk-videnskabelige oprustning, vi må foretage for at klare os i de tider, vi går i møde, vil koste dyrt.

Der gælder om den videnskabelige forskning, uddannelse og udrustning det samme, som den tyske feltherre Montecuccoli sagde om krigen: hvis man vil føre krig, skal der tre ting til, for det første penge, for det andet penge og for det tredje penge. Til den videnskabelige og tekniske oprustning skal der: for det første penge til forskning og forsøg, for det andet penge til uddannelse og for det tredje penge til investeringer.

Når jeg så varmt går ind for dette forslag, kan jeg godt sige, at det er, fordi jeg som barn havde en oplevelse, der gjorde et stærkt indtryk på mig. Som lille dreng for længe, længe siden kendte jeg en gammel mand, som jeg anså for at være en meget stor opfinder, og det anså han sig også selv for. Ganske vist havde han aldrig gjort nogen opfindelse, men hver gang der kom meddelelse om en opfindelse, forklarede han, at han havde været lige på nippet til at gøre denne opfindelse. Han havde også lavet en maskine, men manglede nogle kroner til at købe det ene eller det andet dingeldangel, der skulle sættes ind i maskinen for at få den til at gå. Når han havde forklaret mig det, sagde han til mig: du kan tro, det har skadet mig over 100 kr., at jeg aldrig har haft penge. Siden den tid har jeg forstået, at dette at forske og opfinde er noget, der kræver penge, og det endda ikke så få. Siden har jeg lært, at når den store græker Aristoteles kom til at indtage en så enestående plads i videnskabens historie, skyldtes det ikke alene hans strålende geni og hans utrolige flid, udholdenhed og arbejdskraft, men det skyldtes også delvis dette, at han måske er den eneste forsker i verden, som har haft

ubegrænsede midler til sin rådighed. Derfor kunne han udrette så meget.

Der skal meget til, og nu er vi altså i fare for at sakke agterud, efter hvad den højtærede undervisningsminister siger. Vi kan komme bagefter ligesom den gamle opfinder, jeg kendte i min barndom, fordi vi mangler penge, sådan at de andre kommer først med deres opfindelser og deres fremskridt. Der vil blive stillet store krav til den teknisk-videnskabelige oprustning.

Det lovforslag, vi behandler i dag, tager ikke så direkte sigte på teknisk dygtiggørelse som andre forslag, vi har talt om. Det drejer sig her om den almene videnskabs, grundvidenskaben, og netop på dette område har Danmark altid indtaget en ærefuld plads, som det er vor pligt at hævde. Denne grundvidenskabelige forskning er grundlaget for de teknisk-videnskabelige fremskridt. Jeg kan derfor anbefale lovforslaget og kan i og for sig gøre det uden forbehold. Vi vil heller ikke insistere på, at der bliver nedsat et udvalg om denne sag, men jeg vil dog spørge, om det ikke kunne være nyttigt, at der blev nedsat et udvalg, hvor den højtærede undervisningsminister noget mere udførligt kunne gøre rede for, hvad fondet har udrettet i den tid, der er gået, om der har været nogle opgaver, der har måttet forsømmes, fordi midlerne ikke slog til. Det ville også være rart i et sådant udvalg at få et samlet overblik over den temmelig spredte fægtning, vi her udfolder, hvor vi den ene dag bevilger til det ene og den næste dag til det andet. Det har dog alt sammen et fælles formål.

Det ville være rart at få at vide, hvorledes der arbejdes, og om dette arbejde fører hen mod det bestemte mål: at vi skal kunne hævde os i de strenge tider, vi går i møde.

Hvidberg: Vi erindrer vist alle sammen, at der i årene efter den anden verdenskrig, i hvert fald i visse kredse her i landet, vågnede en ikke ringe ængstelse for, at vort land skulle blive distanceret på den videnskabelige forsknings område, og man indså, at dette ville blive meget skæbnesvangert for det hele danske folk.

Ved årsskiftet 1950-51 fandt der nogle private samtaler sted mellem formanden for Videnskabernes Selskab professor Niels